

Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

13 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte – Puica Viorica,

Judecători – Țurcan Anatolie, Miron Aliona, Parfeni Oxana, Donos Aliona,

soluționând cererea de recuzare înaintată de către avocatul Nagacevschi Vitalie de recuzarea a judecătorilor Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion, de la judecarea recursurilor ordinare declarate în cauza penală nr.1ra-84/2023, în privința lui ***Cuțitaru Igor xxxxx***,

C O N S T A T Ă :

1. Prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, ca rezultat al repartizării aleatorii, la 18 ianuarie 2023, cauza penală nr.1ra-84/2023 în privința lui Cuțitaru Igor, a fost repartizată judecătorului Țurcan Anatolie pentru examinarea admisibilității în principiu a recursurilor declarate, în completul de judecători: Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie.

Prin Hotărârile CSM nr.66/3 din 23 februarie 2023 și nr.32/2 din 14 februarie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a acceptat cererile de demisie din funcție ale judecătorilor Timofti Vladimir și Plămădeală Ghenadie de la Curtea Supremă de Justiție.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.142/8 din 02 mai 2023, s-a hotărât transferul temporar, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023 în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, a următorilor judecători: Donos Aliona, Daguța Sergiu, Malanciuc Ion, Puica Viorica, Parfeni Oxana, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie.

Prin dispoziția nr.68 din 04 mai 2023, cu privire la modificarea dispoziției nr.149 din 27 decembrie 2022, s-au constituit în cadrul Curții Supreme de Justiție complete de judecată pentru examinarea cauzelor penale de către Curtea Supremă de Justiție în calitate de primă instanță, a recursurilor împotriva încheierilor emise de către Curtea Supremă de Justiție în calitate de primă instanță, a admisibilității în principiu a recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate de către instanțele de apel, a recursurilor în anulare împotriva hotărârilor judecătorești irevocabile și în vederea soluționării cererilor de strămutare, în cauzele penale: Completul nr.1 Guzun Ion – președinte, Țurcan Anatolie, Talpă Boris; Completul nr.2 Guzun Ion – președinte, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie.

Prin încheierea Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 19 iulie 2023, completul format din judecătorii, Guzun Ion – președinte, Țurcan Anatolie, Talpă Boris, au dispus trimiterea recursurilor ordinare declarate în cauza penală în privința lui Cuțitaru Igor, pentru judecare în Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru 03.10.2023.

Prin Hotărârea CSM nr.341/20 din 25 august 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a acceptat cererea de demisie din funcție a judecătorului Guzun Ion de la Curtea Supremă de Justiție.

Conform dispoziției Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr.122 din 01 septembrie 2023 „Cu privire la modificarea dispoziției nr.149 din 27 decembrie 2022 privind constituirea completelor de judecată”, în cadrul Curții Supreme de Justiție au fost constituite complete de judecată pentru examinarea cauzelor penale în calitate de primă instanță, a recursurilor împotriva încheierilor emise de către Curtea Supremă de Justiție în calitate de primă instanță, a admisibilității și examinarea recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate de către instanțelor de apel, a cererilor de revizuire și în vederea soluționării cererilor de strămutare în cauze penale.

Potrivit pct. 6.2 al dispoziției, în conformitate cu prevederile art.30 alin.(6) Cod de procedură penală, a fost constituit completul de judecată de 5 judecători pentru examinarea cauzelor penale, după cum urmează: Țurcan Anatolie – președinte, Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie.

Având în vedere principiile transparenței și imparțialității instanței, al cincilea judecător (membru al completului de judecată), va fi determinat după cum urmează:

04 septembrie 2023 - 08 septembrie 2023 - Aliona Donos;

11 septembrie 2023 - 15 septembrie 2023 - Ion Malanciuc;

18 septembrie 2023 - 22 septembrie 2023 - Aliona Miron;

25 septembrie 2023 - 29 septembrie 2023 - Oxana Parfeni;

02 octombrie 2023 - 06 octombrie 2023 - Mariana Pitic;

09 octombrie 2023 - 13 octombrie 2023 - Aliona Donos;

16 octombrie 2023 - 20 octombrie 2023 - Ion Malanciuc;

23 octombrie 2023 - 27 octombrie 2023 - Aliona Miron;

30 octombrie 2023 - 03 noiembrie 2023 - Oxana Parfeni;

06 noiembrie 2023 – 10 noiembrie 2023 - Mariana Pitic.

Ședința de judecată din 03.10.2023 nu a avut loc, reieșind din faptul că judecătorul Pitic Mariana a fost implicat în examinarea cauzelor electorale și cauzelor privind contestarea hotărârilor Comisiei pre-vetting, ședința fiind amânată (prin notă) pentru data de 17.10.2023.

Prin încheierea din 17 octombrie 2023, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție în componența: Țurcan Anatolie – președinte, Talpă Boris, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion, a amânat judecarea recursurilor ordinare declarate în cauza penală în privința lui Cuțitaru Igor, pentru data de 07 noiembrie 2023.

2. La 06 noiembrie 2023, avocatul Nagacevschi Vitalie în numele inculpatului Cuțitaru Igor a depus o cerere prin care a înaintat recuzare judecătorilor Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion de la examinarea cauzei penale vizate.

În motivarea cererii, făcând trimitere la art.33 alin.(2) pct.6) Cod de procedură penală, avocatul Nagacevschi Vitalie susține că, judecătorii Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion neîntemeiat au fost transferați temporar în funcția de judecători la Curtea Supremă de Justiție, pentru o perioadă de 6 luni. Având în vedere statutul Curții Supreme de Justiție - de instanță supremă de drept comun, unica instanță de acest grad, instituția transferului nu are incidență în situația judecătorilor Curții Supreme de Justiție.

Făcând trimitere la pct.38, 44, 46, 49 a Hotărârii Curții Constituționale nr.12 din 12 mai 2016, avocatul susține că, în cazul în care intervine vacanța funcției pentru un

judecător al Curții Supreme de Justiție, locul acestuia nu poate fi ocupat prin transfer de către un judecător de la o altă instanță.

Opinează avocatul că, judecătorii recuzați nu îndeplinesc condiția unei instanțe instituite prin lege și nu sunt inamovibili, precum este legiferat în art.116 din Constituție și art.6 CEDO.

3. Soluționând cererea de recuzare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.34 Cod de procedură penală, în cazul în care există circumstanțe prevăzute la art.33 Cod de procedură penală, judecătorul este obligat să se abțină de la judecarea cauzei. Pentru aceleași temeuri, judecătorul poate fi recuzat și de către participanții la proces. Cererea de recuzare sau declarația de abținere a judecătorului se depune în cadrul ședinței preliminare, cu motivarea, pentru fiecare judecător în parte, a cazului de incompatibilitate invocat și a temeiurilor de fapt cunoscute la momentul formulării cererii. Toate temeiurile de incompatibilitate a judecătorului urmează a fi invocate concomitent, sub sancțiunea decăderii din acest drept.

Reieșind din conținutul cererii de recuzare depuse de către avocatul Nagacevschi Vitalie în numele inculpatului Cuțitaru Igor, se constată că - a fost înaintată recuzare judecătorilor Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion de la examinarea cauzei penale vizate, în temeiul art.33 alin.(2) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia judecătorul nu poate participa la judecarea cauzei și urmează a fi recuzat dacă există alte circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului.

Raportând prevederile noiei citate la argumentele invocate de către avocatul Nagacevschi Vitalie în cererea de recuzare, completul de judecată conchide că acestea sunt declarative, nefiind prezentate careva probe ce ar genera dubii cu privire la imparțialitatea judecătorilor în cauză.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, în temeiul art.21 alin.(8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a 3 judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului.

Astfel, prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023, s-a hotărât transferul temporar, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023 în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, a unor judecători, inclusiv al judecătorilor Boris Talpă, Sergiu Daguța, Ghenadie Eremciuc și Ion Malanciuc, iar prin hotărârea nr. 506/31 din 02 noiembrie 2023 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a prelungit termenul de transfer temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, pentru inclusiv pentru judecătorii vizați în cererea de recuzare.

Prin Dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr.149 din 27 decembrie 2022 în cadrul Curții Supreme de Justiție au fost constituite completele de judecată permanente pentru anul 2023.

Drept urmare, prin Dispozițiile Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr.32 din 02 martie 2023, nr.37 din 14 martie 2023, nr.40 din 21 martie 2023 și nr.52 din 04 aprilie 2023, nr.55 din 10 aprilie 2023, nr. 68 din 04 mai 2023 și nr.122 din 01 septembrie 2023 și nr.200 din 10 noiembrie 2023 au fost modificate completele de judecată permanente în cadrul Curții Supreme de Justiție, în legătură cu demisiile mai multor judecători și transferul temporar a unor judecători la Curtea Supremă de Justiție.

Totodată, prin decizia Curții Constituționale nr.100 din 10 august 2023, s-au declarat inadmisibile sesizările pentru controlul constituționalității art.21 alin.(8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție. Curtea a reiterat că autorii sesizărilor nu au demonstrat de ce dispozițiile art.21 alin.(8) din Legea nr.65, ar încălca, la modul abstract, condițiile stabilite de art.116 alin.(5) din Constituția Republicii Moldova.

La fel, Curtea Constituțională a statuat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 12 mai 2016, pe care o invocă autorii sesizărilor, are la bază premise diferite. În acea cauză s-a pus problema imposibilității instanțelor judecătorești de a funcționa normal din cauza incapacității din motive de sănătate a judecătorilor de a-și exercita atribuțiile timp de 6 luni, din cauza existenței unor posturi vacante, din cauza volumului mare de activitate al instanței judecătorești sau din alte asemenea cauze. Cu referire la transferul pe un termen limitat al judecătorilor din cadrul altor instanțe, Curtea a făcut deosebire între judecătorii judecătoriilor și ai curților de apel, pe de o parte, și judecătorii Curții Supreme de Justiție, pe de altă parte (a se vedea § 44). Deosebirea era necesară pentru că, la acea dată, articolul 116 alin. (4) din Constituție prevedea că judecătorii Curții Supreme de Justiție erau numiți în funcție de Parlament la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii și că acești judecători trebuiau să aibă o vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani. Astfel, nu era posibil un transfer temporar al judecătorilor din cadrul judecătoriilor și al curților de apel la Curtea Supremă de Justiție prin eludarea procedurii parlamentare și prin ignorarea condiției vechimii în funcție de 10 ani (a se vedea § 46). Ulterior, condiția numirii în funcție a judecătorilor Curții Supreme de Justiție de către Parlament și condiția vechimii în muncă din articolul 116 alin.(4) din Constituție au fost abrogate prin Legea nr.120 din 23 septembrie 2021, în vigoare din 1 aprilie 2022. Cu privire la abrogarea exigenței numirii în funcție a judecătorilor Curții Supreme de Justiție de către Parlament și a celei a experienței de zece ani în funcția de judecător necesară pentru a accede în această funcție, Curtea a reținut că abrogarea articolului 116 alin.(4) din Constituție nu afectează nicio valoare protejată de Constituție. De asemenea, Curtea a reținut că, din perspectiva Constituției, este important ca procedura de selectare a candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție să fie reglementată într-un mod care va asigura accesarea în această funcție a persoanelor cu o înaltă pregătire juridică, independente și imparțiale. Așadar, Curtea a constatat că, la modul abstract, abrogarea articolului 116 alin.(4) din Constituție nu diminuează nivelul de protecție a independenței judecătorilor și se încadrează în limitele de revizuire stabilite de Constituție (a se vedea Avizele nr.1 din 22 septembrie 2020, §§ 62, 64, 66, și nr.2 din 3 decembrie 2020, §§ 5053)

Prin urmare, Completul de judecată Curții Supreme de Justiție concluzionează că cererea de recuzare depusă de avocatul Nagacevschi Vitalie, judecătorilor Talpă Boris,

Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion, este neîntemeiată, având un caracter declarativ, considerent din care urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

4. În conformitate cu prevederile art.art.33 alin.(2) pct. 6), 35, 342 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D I S P U N E :

Respinge cererea avocatului Nagacevschi Vitalie de recuzarea a judecătorilor Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion, de la judecarea recursurilor ordinare declarate în cauza penală nr.1ra-84/2023, în privința lui ***Cuțitaru Igor xxxxx***.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Puica Viorica

Judecători

Țurcan Anatolie

Miron Aliona

Parfeni Oxana

Donos Aliona